

[Aksel Møller.]

naa en Ændring i Toldloven, som det er gennem en Indflydelse paa Administrationen at opnaa, at et sagligt Synspunkt bliver efterfulgt af en Ændring i Lovgivningen. Jeg tror, det ærede Medlem tager Fejl i sin Bedømmelse af, hvorledes Forholdet mellem Regering og Erhverv bør være i Danmark.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Starcke har Ordet for en kort Bemærkning.

Starcke: For at forsvare min gamle Partifælle A. P. Bernstorff vil jeg blot gerne sige, at Statsbankerotten ikke var en Følge af hans Frihandelsreform, tværtimod. Den gav fænomenale Virkninger for Danmarks Skibsfart, for Danmarks Erhverv, for Danmarks Vareforsyning. Men i 1807, 8 Aar efter, at A. P. Bernstorff var død, udbrød Englandskrigen, og den kostede os hele Norge, den kostede os Københavns Bombardement, den kostede os hele vor Krigsflaade, og foruden vor Krigsflaade mistede vi 1400 fuldt lastede Handelsfartøjer ude paa vore Have, og det var det, der slog Bunden ud under vor Økonomi. Men A. P. Bernstorffs Frihandelsreformer blev staaende, og gennem dem og Anders Sandøe Ørsteds Sanering af Pengevæsenet gennem Bankhæftelsen, gennem Réventlows Hartkornsbeskatning, som var blevet forberedt, men først traadte i Kraft 1844, lagdes Grunden til hele Genopbygningen i Danmark.

Det ærede Medlem Hr. Aksel Møller sagde til mig, at han mente, det var vigtigt, at Erhvervene talte med Embedsmændene. Jeg har den Opfattelse, at det er Vælgernes og Forbrugernes Interesser, som gaar først, og at Forbrugerne ikke er en Slags Husdyr hos Producenterne, men at det er Producenternes Opgave at tjene Forbrugerne, og det var netop en af de Grunde, der gjorde, at jeg fremførte det groteske Forhold, at paa et Tidspunkt, hvor man har Bolignød i

Danmark, fortoldede man Træhuse med 10 Øre pr. kg. At der var noget sagligt rigtigt i det, som jeg fremførte, viste Resultatet, idet det lykkedes at faa nedsat Tolden til en Femtedel, og det skyldes ikke de Masser af Repræsentanter for de paagældende Interesser, vi har i dette Ting, men det skyldes de saglige Grunde, som blev anført.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Aage Fogh har Ordet for en kort Bemærkning.

Aage Fogh: Det er stadig væk ikke for at forklejne A. P. Bernstorff, men hvis jeg ikke husker helt forkert i min Landbrugshistorie, skal man dog vist nok frem til 1829—30, inden Opløstringstiden for dansk Landbrug begyndte, og paa det Tidspunkt var dansk Landbrug praktisk talt det eneste Erhverv af Betydning, vi havde her i Landet. Det tror jeg dog er rigtigt. Og det var altsaa den store Krig, der havde slaaet Bunden ud under Økonomien, trods de gode Foranstaltninger, som var gennemført, og jeg har det Indtryk, at det ogsaa er den store Krig nu, der har slaaet Bunden ud af Økonomien. Derfor skal vi hjælpes ad med at faa klarlagt de Vanskeligheder, der findes, selv om jeg selvfølgelig skynder mig at føje til, at jeg ikke synes, det Forslag, der er til Behandling her i Dag, er særlig velegnet, og det har derfor heller ikke mødt megen Velvilje fra min Side.

Formanden: Jeg mener, at A. P. Bernstorff nu maa gaa ud af Debatten.

Det ærede Medlem Hr. Aksel Møller har Ordet for en kort Bemærkning.

Aksel Møller: Det kan nu ikke nytte, at det ærede Medlem Hr. Starcke prøver paa at drage skarpe Grænser mellem Producenter og Forbrugere i denne Forbindelse. Forbrugerne har ogsaa deres Repræsentation, som Stats- og Administrationsmagt kan tale med ved Lov-